Lausunto Pohjois-Suomen Aluehallintovirastolle koskien Stora Enso Veitsiluoto Oy:n Veitsiluodon tehtaan ympäristöluvan nro 146/2023 lupamääräysten muuttamista ja tehdaskaatopaikan sulkemista, Kemi (PSAVI/7209/2025)

Lupajaosto 18.12.2025
657/11.01.00/2025

Valmistelu Ympäristöpäällikkö Risto Pöykiö

Stora Enso Veitsiluoto Oy:n Veitsiluodon tehdas sijaitsee Kemin kaupungissa Veitsiluodon saarella. Veitsiluodon tehtaalla on voimassa oleva, Pohjois-Suomen aluehallintoviraston 2.10.2023 myöntämä ympäristölupa (Nro 146/2023, Dnro PSAVI/1286/2022).

Veitsiluodon tehdaskaatopaikka on otettu käyttöön vuonna 1992. Tehdaskaatopaikka on luokitukseltaan vaarattoman jätteen kaatopaikka. Kaatopaikalle voidaan sijoittaa tehdasalueella muodostuvia jätteitä voimassa olevan Pohjois-Suomen aluehallintoviraston antaman ympäristölupapäätöksen (Nro 146/2023, 2.10.2023) mukaisesti 31.8.2025 asti ja kaatopaikka saa täyttää lupapäätöksen mukaisesti korkeustasoon N60 +32 asti.

Kaatopaikalle voidaan ympäristöluvan lupamääräyksen 9 mukaan sijoittaa seuraavia toimijan toiminnoissa, Veitsiluodon tehdasalueen kiinteistöjen purku- ja rakennustöissä sekä Veitsiluodon tehdasalueen pilaantuneiden maiden kunnostuksessa ja altaiden ruoppauksissa muodostuvia, hyödyntämiskelvottomia, kaatopaikkaluokkaa vastaavia ja kaatopaikkakelpoisuuden vaatimukset täyttäviä jätteitä:

- rakentamis- ja purkujäte (valtioneuvoston asetuksen 978/2021 liitteen 3 jäteluettelon kohdan 17 vaarattomat jätteet) •
- asbestia sisältävä jäte (17 06 01* tai 17 06 05*) •
- pilaantunut maa-aines tai ruoppausjäte (17 05 04 tai 17 05 06).
- Lisäksi kaatopaikalle voidaan sijoittaa Stora Enso Oulu Oy:n Oulun tehtaalla muodostuvaa hyötykäyttöön kelpaamatonta soodasakkaa (03 03 02) enintään 1 500 tonnia vuodessa (märkäpainona).

Stora Enso Oyj on sulkenut Veitsiluodon tehtaat ja tehdasalueella sijaitseva tehdaskaatopaikka suljetaan lähivuosina kaatopaikka-asetuksen mukaisilla pintarakenteilla. Sulkeminen edellyttää kaatopaikan muotoilua, jotta rakenteet voidaan toteuttaa kaatopaikka-määräysten mukaisesti vaadittavien kaltevuuksien osalta. Lisäksi voimassa olevaan ympäristölupapäätökseen ei ole haettu rakennekerroksiin nykyisin käytössä olevien geosynteettirakenteiden käyttöä. Muotoilutäytölle, pintarakennemateriaaleille ja sulkemistöiden aikataululle haetaan tällä hakemuksella lupamuutosta, samalla kun esitetään voimassa olevassa ympäristöluvassa (lupamääräys 11) edellytetty kaatopaikan sulkemis-suunnitelma.

Stora Enso Veitsiluoto Oy hakee ympäristönsuojelulain (YSL, 527/2014) 89 §:n mukaisesti lupaa tehdaskaatopaikan ympäristöluvan muuttamiseksi. Muutosta haetaan voimassa olevan ympäristöluvan lupamääräykseen 10. Lisäksi tämä hakemus sisältää lupamääräyksen 11 mukaisen suunnitelman.

Lupamääräyksissä on todettu seuraavasti:

<u>Lupamääräys 10:</u>

Tehdaskaatopaikkaa saa käyttää lupamääräyksen 9 mukaisten jätteiden loppusijoittamiseen enintään 31.8.2025 asti, minkä jälkeen kaatopaikka on suljettava ja maisemoitava. Muotoillun ja tiivistetyn jätetäytön päälle on rakennettava kaatopaikoista annetun valtioneuvoston asetuksen (331/2013 ja muutos 1030/2021) liitteen 1 mukainen vaarattoman jätteen kaatopaikalta edellytettävä pintarakenne 31.8.2028 mennessä. Tehdaskaatopaikan lakikorkeus valmiin pintarakenteen päältä mitattuna saa nousta enintään tasolle N60 + 32 m. Kaatopaikan reunaluiskat on muotoiltava täyttötoiminnan edetessä enintään 1:3 kaltevuuteen ja lakiosat rakennettava kauttaaltaan mahdollisimman paljon reunoja kohden kallistaviksi. Tehdaskaatopaikan täyttötilavuus on tarkistettava vuosina 2024 ja 2025 tehtävin tarkemittauksin.Mittausten tulokset on toimitettava Lapin ELY-keskukselle ja tuloksia on soveltuvin osin hyödynnettävä kaatopaikan sulkemisen suunnittelussa.

Lupamääräystä 10 haetaan muutettavaksi jäljempänä hakemuksessa tarkemmin kuvatun ja perustellun mukaisesti siten, että kaatopaikan pintarakenteeseen kuuluvan muotoilukerroksen rakentamisessa voidaan käyttää hakemuksen mukaisia jätemateriaaleja, tiivistyskerroksessa bentoniittimattoa ja kuivatuskerroksessa salaojamattoa. Lisäksi lupamääräyksen 10 mukaiseen sulkemisen määräaikaan haetaan muutosta. Sulkemisen aikatauluksi esitetään viiden vuoden määräaikaa alkaen siitä, kun tämän hakemuksen mukainen lupapäätös on saanut lainvoiman.

<u>Lupamääräys 11:</u>

Tehdaskaatopaikan yksityiskohtainen sulkemis- ja maisemointisuunnitelma ja siihen liittyvä laadunvalvontasuunnitelma on toimitettava Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon hyväksyttäväksi 31.10.2024 mennessä. Suunnitelman on sisällettävä esitys sulkemisen jälkeisestä tarkkailusta sekä kaatopaikoista annetun valtioneuvoston asetuksen (331/2013) 41 §:n tarkoittama perustilaselvitys. Suunnitelmassa on esitettävä myös tehdaskaatopaikan sisäisen vedenpinnan korkeuden tarkkailutiedot vuosilta 2008–2024.

Lupamääräys esitetään poistettavaksi, koska siinä edellytetyt asiat on esitetty tässä hakemuksessa.

<u>Liitteenä</u> on hakemuksen tiedoksiantokuulutus, josta käy esille hakemus pääpiirteissään.

<u>Liitteenä</u> on Envineer Oy:n 17.6.2025 tekemä hakemus Stora Enso Veitsiluoto Oy:n Veitsiluodon tehtaan ympäristöluvan lupamääräysten muuttamisesta.

Pohjois-Suomen Aluehallintovirasto pyytää hakemuksesta Kemin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen (lupajaosto) ja Kemin kaupungin (kaupunginhallitus) lausuntoa.

Lausunto tulee antaa 5.1.2026 mennessä. Kokousaikatauluista johtuen kaupunginhallitus on saanut jatkoaikaa lausunnon antoon **26.01.2026** saakka.

Valtion ympäristönsuojeluviranomaisessa tapahtuvien organisaatiomuutosten johdosta lausunto tulee toimittaa aluehallintovirastoon 31.12.2025 saakka ja Lupa- ja valvontavirastoon 1.1.2026 lähtien sähköisen asiointipalvelun kautta (https://ylupa.avi.fi/fi-FI/asia/3181169).

Lausunnoissa on mainittava asian diaarinumero PSAVI/7209/2025.

Mikäli lausuntoa ei anneta, tulee siitä ilmoittaa aluehallintovirastoon ja/tai lupa- ja valvontavirastoon.

Esittelijä Ympäristöpäällikkö Risto Pöykiö

Päätösehdotus Lupajaosto, joka toimii Kemin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena, antaa alla olevan lausunnon Pohjois-Suomen Aluehallintovirastolle ja esittää sitä edelleen kaupunginhallitukselle annettavaksi Kemin kaupungin lausuntona asiassa.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Lausunto:

Tehdaskaatopaikan sulkeminen tulee toteuttaa siten kuin valtioneuvoston asetus (331/2013) ja sen muutos (1030/2021) kyseisen kaatopaikkaluokan sulkemisesta edellyttää.

Tehdaskaatopaikan lakikorkeus voidaan toteuttaa enintään vain siihen korkeuteen minkä Kemin kaupungin yleiskaava ja/tai asemakaava korkeudesta määrää. Jos Pohjois-Suomen Aluehallintovirastolle ei ole käytettävissä kyseisiä kaavoja, tulee ne pyytää Kemin kaupungin kaavoitusviranomaiselta.

Tehtaalla muodostuvien jätemateriaalien käyttö kaatopaikan muotoilukerrosten rakenteissa on suotavaa jo kiertotalousmielessä ja edistäisi jätteiden hyötykäyttöä, jos jätemateriaalien käyttö ei ole valtioneuvoston asetuksen 331/2013 ja sen muutoksen 1030/2021 vastaista ja voidaan varmistaa, että jätemateriaalien epäpuhtauksien liukeneminen ei lisää ympäristön pilaantumisen riskiä tai sen vaaraa verrattuna siihen vaihtoehtoon, että näitä jätemateriaaleja ei käytettäisi.

Tehdastuotteena myytävien bentoniittimaton ja salaojamaton käyttö kaatopaikan pintarakenteissa on vakiintunutta tekniikkaa ja olisi suotavaa myös Stora Enso Veitsiluodon tehdaskaatopaikalla, jos näiden materiaalien käyttö ei ole valtioneuvoston asetuksen 331/2013 ja sen muutoksen 1030/2021 vastaista.

Annettavassa ympäristölupapäätöksessä tulisi lupamääräyksillä varmistaa, että kaatopaikan sulkemiseen liittyvistä toiminnoista ei aiheudu hajuhaittaa, pölyämistä eikä muutakaan ympäristökuormitetta (esim. meluhaittaa) lähimmille asuinalueille.

Annettavassa ympäristölupapäätöksessä tulisi lupamääräyksillä myös varmistaa, että suljetusta kaatopaikasta ei aiheudu haitallisia ympäristövaikutuksia (esim. haju, vuodot, kasvihuonekaasupäästöt) pitkälläkään aikavälillä.

Annettavassa ympäristölupapäätöksessä tulisi toiminnanharjoittajalle antaa suljettavan kaatopaikan jälkitarkkailuvelvoite, jonka tulisi kestää vähintään 50 vuotta, jos lainsäädäntö ei tästä muuta määrää.

Kaatopaikan jälkitarkkailussa (ns. ”vuositarkkailu”) tulisi tarkistaa säännöllisesti, esim. kerran vuodessa, ainakin kaatopaikan rakenteiden kunto ja mahdolliset sortumat ja määrätä ne korjattavaksi, jos rakenteet ovat rikkoutunut tai ne ei muuten toimita niille annettua tuki- ja suojaustehtävää. Jälkitarkkailussa tulisi säännöllisesti mitata myös kaatopaikkakaasun määrä ja koostumus.

Jälkitarkkailu (”vuositarkkailu”) tulisi tehdä ns. ”sulan maan” aikana, esim. elo- tai syyskuussa, jolloin kaatopaikka on lumeton ja routa on varmuudella sulanut kaatopaikan sisärakenteissa. Jos kaatopaikkakaasua mitataan tilanteessa jossa kaatopaikan sisärakenteissa on vielä routaa, ei mikrobitoiminta ole aktivoitunut riittävästi ja tuloksena saadaan todennäkoisesti liian alhaisia kasvihuonekaasupitoisuuksia.

Tämän ns. ”vuositarkkailun”- raportti (tulokset) tulisi lähettää Lapin ELY-keskukselle (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto) samoin kuin Kemin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle esim. kolmen (3) kuukauden kuluttua vuositarkkailun suorittamisesta. Kaatopaikan jälkitarkkailu-raportti tulisi tallentaa myös YLVA-järjestelmään, mistä se on valvontaviran-omaisen saatavilla ajasta ja paikasta riippumatta.

Jälkitarkkailuvelvoite kaatopaikan osalta voidaan purkaa siinä tapauksessa, jos Lapin ELY-keskus (1.1.2026 lähtien lupa- ja valvontavirasto) näkee tarkkailutulosten perusteella jälkitarkkailun tarpeettomaksi.

Muuta huomioitavaa:

Pohjois-Suomen Aluehallintovirastoa (PSAVI) pyydetään huomioimaan, että Kemin kaupunki (kaupunginhallitus) käsittelee tätä asiaa vasta 13.01.2026 pidettävässä kokouksessa. Kaupunginhallituksen lausunto toimitetaan PSAVI:lle heti pöytäkirjan tarkistamisen jälkeen ja 26.01.2026 mennessä mihin saakka kaupunginhallitus sai lisäaikaa.

Päätös